
Rolnummer : 182

Arrest nr. 17/91
van 4 juli 1991

A R R E S T

Inzake : de prejudiciële vraag gesteld door de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel bij vonnis van 2 maart 1990 inzake Nicole DELHEZ tegen de Belgische Staat in de persoon van de Minister van Financiën.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit de voorzitters J. DELVA en I. PETRY
en de rechters J. WATHELET, D. ANDRE, F. DEBAEDTS, L. DE
GREVE, K. BLANCKAERT, L.P. SUTENS, M. MELCHIOR, H. BOEL,
L. FRANCOIS en P. MARTENS,
bijgestaan door de griffier H. VAN DER ZWALMEN,
onder voorzitterschap van voorzitter I. PETRY,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*

*

I. ONDERWERP

Bij vonnis van 2 maart 1990 heeft de elfde kamer van de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel in een zaak met betrekking tot een overlevingspensioen aan het Arbitragehof de volgende prejudiciale vraag gesteld :

"Wordt artikel 6 van de Grondwet geschonden door artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, in die wet ingevoegd bij artikel 2 van het koninklijk besluit nr.30 van 30 maart 1982 tot wijziging van de wetgeving betreffende de pensioenen van de overheidssector, vastgesteld op machtiging van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, gewijzigd bij artikel 92 van de wet van 15 mei 1984 houdende de maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, bij artikel 22, 2°, van het koninklijk besluit van 29 januari 1985 tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van sommige bepalingen van Boek I van de wet van 15 mei 1984 houdende de maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, en bij de artikelen 51 en 52 van de programmawet van 6 juli 1989 ?"

II. DE FEITEN EN DE VOORGAANDE RECHTSPLEGING

Andrée SIMONET, overleden op 5 februari 1989, genoot tijdens haar leven twee pensioenen :

- als ambtenaarsweduwe ontving zij sinds 1 oktober 1978 ten laste van het Ministerie van Financiën een jaarlijks overlevingspensioen van 121.584 fr.;
- als gepensioneerde bediende ontving zij van de Rijksdienst voor werknemerspensioenen een jaarlijks rustpensioen van 112.138 fr.

Met toepassing van artikel 40bis, in de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen ingevoegd bij artikel 2 van het koninklijk

besluit nr.30 van 30 maart 1982, werd de cumulatie van haar pensioenen beperkt tot "110 % van de helft van de maximumwedde van de weddeschaal verbonden aan de laatste graad" van haar overleden echtgenoot.

Voor Andrée SIMONET vertaalde die beperking zich als volgt :

- toegestaan maximum : $\frac{283.974 \times 110\%}{2} = 156.185 \text{ fr.}$
- verminderd overlevingspensioen :
 - 156.185
 - 112.138 (rustpensioen)

 44.047

Andrée SIMONET daagde de Belgische Staat voor de rechtbank van eerste aanleg te Nijvel om het verschil te verkrijgen tussen haar oorspronkelijk en haar geplafonneerd overlevingspensioen. In haar dagvaarding en eerste conclusie vroeg zij de rechtbank artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978 buiten toepassing te laten omdat het in strijd was met tal van in België direct werkende internationale verdragen, en met het beginsel van de verworven rechten schond.

In haar op 5 januari 1990 ingediende "tweede additionele conclusie" liet Nicole DELHEZ, dochter van Andrée SIMONET, die na de dood van haar moeder het geding had hervat, gelden dat voormeld artikel 40bis een schending inhield van artikel 6 van de Grondwet; de rechtbank wees haar vordering toe en stelde de voormelde prejudiciële vraag.

III. DE RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

1. De prejudiciële vraag is bij het Hof aanhangig gemaakt door de verzending van een expeditie van de voormelde

verwijzingsbeslissing, op 7 maart 1990 op de griffie ontvangen.

Bij beschikking van 7 maart 1990 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel van het Hof aangewezen conform de artikelen 58 en 59, tweede en derde lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De toenmalige rechters-verslaggevers, I. PETRY en L. DE GREVE, hebben op 20 maart 1990 geoordeeld dat er geen reden was om de artikelen 71 tot 73 van de organieke bijzondere wet op het Hof toe te passen.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is in het Belgisch Staatsblad van 6 april 1990 bekendgemaakt.

Van de verwijzingsbeslissing is, conform artikel 77 van de organieke wet, kennis gegeven bij op 4 april 1990 ter post aangetekende brieven, die op 5, 6, 9, 11 en 17 april 1990 aan de geadresseerden zijn ter hand gesteld.

De Ministerraad en Nicole DELHEZ hebben elk respectievelijk op 18 en 21 mei 1990 een memorie ingediend.

Overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet is van die memories kennis gegeven bij op 5 juni 1990 ter post aangetekende brieven, die op 6 en 7 juni 1990 aan de geadresseerden zijn ter hand gesteld.

De Ministerraad en Nicole DELHEZ hebben elk respectievelijk op 3 en 5 juli 1990 een memorie van antwoord ingediend.

Bij beschikking van 16 januari 1991 heeft de voorzitter in functie rechter P. MARTENS aangewezen als lid van de

zetel na de verkiezing van rechter I. PETRY tot voorzitter van het Hof.

Conform de beraadslaging van het Hof van 22 januari 1991 is rechter P. MARTENS verslaggever in onderhavige zaak.

Bij beschikkingen van 26 juni 1990 en 6 maart 1991 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen respectievelijk tot 7 maart 1991 en 7 september 1991 verlengd.

Bij beschikking van 30 april 1991 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de terechtzitting op 30 mei 1991 vastgesteld.

Van die beschikking is kennis gegeven aan de partijen die, evenals hun advocaten, van de datum van de terechtzitting op de hoogte te zijn gesteld bij op 2 mei 1991 ter post aangetekende brieven, op 3 en 6 mei 1991 aan de geadresseerden ter hand gesteld.

Op de terechtzitting van 30 mei 1991

- zijn verschenen :
Mr. Eric GILLET, advocaat bij de balie te Brussel,
voor Nicole Delhez, woonachtig te Villers-la
Ville,
27, rue de Marbais ;
Mr. Pascal DUQUESNE, advocaat bij de balie te Nij-
vel, voor de Ministerraad; Wetstraat 16, te
Brussel;
- hebben de rechters-verslaggevers P. MARTENS en L.
DE GREVE verslag uitgebracht;

- zijn voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd conform de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. IN RECHTE

A.1. In het vonnis van 2 maart 1990 luiden de door Nicole DELHEZ aangevoerde discriminaties als volgt :

"1°. Doordat de wet het overlevingspensioen verlaagt wanneer het met een rustpensioen wordt gecumuleerd, legt de wet een verschillende regeling op voor de berekening van het overlevingspensioen van weduwen en weduwnaars naargelang zij al dan niet hebben gewerkt. De weduwen en weduwnaars die gewerkt hebben worden discriminerend behandeld. Deze discriminatie is niet door toelaatbare objectieve gegevens verantwoord. Integendeel wordt de discriminerende behandeling toegepast op personen die zich in dezelfde omstandigheden bevinden, want zij hebben op gelijke wijze aan het fonds afgedragen waaruit overlevingspensioenen worden betaald.

2°. Er bestaat een discriminatie tussen degenen die een overlevingspensioen en een rustpensioen cumuleren, enerzijds, en, anderzijds, degenen die meerdere overlevingspensioenen cumuleren. In dat geval kan eveneens worden geconstateerd dat verschillende regelingen gelden voor personen die zich in dezelfde situatie bevinden, omdat overlevingspensioengerechtigden en rustpensioengerechtigden op dezelfde wijze aan het fonds voor de betaling van de pensioenen hebben afgedragen.

3°. Er bestaat een discriminatie tussen degenen die een overlevingspensioen en een rustpensioen ten laste van de schatkist cumuleren, enerzijds, en, anderzijds, degenen die een overlevingspensioen cumuleren met een rustpensioen, het ene ten laste van de schatkist en het andere ten laste van een fonds uit de particuliere sector (cumulatie van een overlevingspensioen ten laste van de schatkist

en van een rustpensioen van de particuliere sector of cumulatie van een rustpensioen ten laste van de schatkist en van een overlevingspensioen van de particuliere sector).

- A.2.1. In zijn memorie gaat de Ministerraad in op de geschiedenis van de bestreden bepaling en wijst er in antwoord op de eerste aangevoerde discriminatie op dat er geen verband is tussen de betaling van bijdragen en het recht op overlevingspensioen. De Ministerraad voegt daaraan toe dat het overlevingspensioen, dat op het solidariteitsbeginsel berust en enkel voor de vrouw is ingevoerd in een tijd waarin vrouwen geen winstgevende bezigheid uitoefenden, van meet af aan tot onderhoud strekte : het had tot doel ambtenaarsweduwen een levensvoet te bezorgen die vergelijkbaar was met die welke bij het leven van hun echtgenoot de hunne was. In de negentiende eeuw zou een cumulatiebeperking in de praktijk zinloos zijn geweest aangezien vrouwen, die geen winstgevende bezigheid uitoefenden, geen rustpensioen ontvingen.
- A.2.2. Daarentegen, zo voegt de Ministerraad eraan toe, toen in de XXste eeuw de pensioenregelingen voor werknemers en zelfstandigen werden georganiseerd, was vrouwenarbeid een economische realiteit geworden en werd de cumulatie van de twee pensioenen beperkt. Artikel 2 van het koninklijk besluit nr.30, vervolgt de Ministerraad, heeft tot doel de pensioenregelingen te harmoniseren, bij te dragen tot de vermindering van de overheidsuitgaven en mogelijk te maken dat naderhand de gelijkheid van man en vrouw wordt tot stand gebracht. Dat doel zou worden bereikt door de wet van 15 mei 1984 houdende de maatregelen tot harmonisering in de

pensioenregelingen, waarvan artikel 2 het weduwenpensioen door het pensioen van de overlevende echtgenoot vervangt.

- A.3. In haar memorie van antwoord merkt Nicole DELHEZ op dat de cumulatiebeperkende regel het beweerde nagestreefde doel niet bereikt omdat diegenen worden gestraft die genoodzaakt waren te werken, dat wil zeggen de sociaal zwaksten.
- A.4. Wat de tweede aangevoerde discriminatie betreft antwoordt de Ministerraad dat de twee door Nicole DELHEZ genoemde soorten situaties niet te vergelijken zijn. De Ministerraad wijst erop dat de overlevingspensioenen niet uit bijdragen van de toekomstige pensioengerechtigde, maar van zijn echtgenoot worden gefinancierd, terwijl de rustpensioenen voornamelijk uit begrotingskredieten worden gefinancierd.
- A.5. Op de derde aangevoerde discriminatie antwoordt de Ministerraad dat artikel 40bis een in de particuliere sector reeds lang gangbare cumulatieregel overneemt.
- A.6.1. In haar memorie ontwikkelt Nicole DELHEZ een betoogdat zij reeds voor de rechtbank had laten gelden en voert zij een vierde discriminatie aan. Zij stelt dat artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978 vergeleken met artikel 40 van dezelfde wet een ongelijke behandeling van vrouwen medebrengt. Door artikel 40 immers wordt de cumulatie van twee rustpensioenen beperkt tot drie vierde van de maximumwedde van secretaris-generaal van een ministerie (welk plafond later op 715.500 fr. geïndexeerd is gebracht). Die cumulatiebepanking treft praktisch enkel

mannen. Artikel 40bis, dat in een veel strengere cumulatiebeperving voorziet, treft haast uitsluitend vrouwen.

A.6.2. Nicole DELHEZ herinnert aan de definities van het gelijkheidsbeginsel van het Hof van Cassatie, de Raad van State en het Arbitragehof, en wijst erop dat om te kunnen nagaan of een wet artikel 6 van de Grondwet schendt, de wet "aan alle wettigheidscriteria moet worden getoetst waaraan zij moet voldoen, namelijk vanzelfsprekend de Grondwet, maar ook de supranationale regels zoals die door de, in voorkomend geval internationale, rechterlijke instanties zijn geïnterpreteerd."

A.6.3. Zij wijst er op in welke bewoordingen discriminaties worden verboden door het Internationaal Verdrag betreffende de burgerrechten en politieke rechten (U.N.O.-Verdrag), het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, het Verdrag van de I.A.O. nr.111 van 25 juni 1958 betreffende de discriminatie inzake tewerkstelling en door het UNO-Verdrag betreffende de afschaffing van alle vormen van discriminatie ten aanzien van vrouwen. Nicole DELHEZ onderstreept dat het belang van die Verdragen erin bestaat, dat daarin het principe wordt gehuldigd dat het geslacht nooit een rechtmatige onderscheidingsgrond is.

Zij voegt eraan toe dat niet enkel naar het doel maar ook naar de rechtsgevolgen van de beweerde discriminerende maatregel moet worden gekeken. Zij brengt de door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen ontwikkelde beginselen in herinnering en inzonderheid het begrip indirecte

discriminatie, dat wordt vaak toegepast in verband met artikel 119 van het E.E.G.-Verdrag, waarin het beginsel is verankerd van de gelijke beloning van mannelijke en vrouwelijke werknemers voor gelijke arbeid.

A.7.1. In zijn memorie van antwoord onderstreept de Ministerraad dat de wet van 15 mei 1984 juist tot doel had een einde te maken aan een bestaande ongelijke behandeling van mannen, aangezien weduwnaars niet op een overlevingspensioen aanspraak konden maken. Artikel 2 van het koninklijk besluit nr.30 kon geen discriminatie in het leven roepen, aangezien het in tegendeel ertoe strekte een voordeel te verminderen dat uitsluitend voor vrouwen was voorhanden, voordeel dat zijn bestaansreden verliest wanneer de vrouw, wat hoe langer hoe meer voorkomt, na het uitoefenen van een winstgevende bezigheid een rustpensioen geniet. De Ministerraad voegt eraan toe dat de toename van het aantal vrouwen die functies met een grote verantwoordelijkheid uitoefenen of verscheidene functies cumuleren tot gevolg zal hebben dat het verschil tussen het aantal mannen en vrouwen dat door de beperking van artikel 40 van de wet van 5 augustus 1978 wordt getroffen, geleidelijk zal afnemen.

A.7.2. Wat de mogelijke weerslag van het internationale recht betreft, herinnert de Ministerraad eraan dat het Hof van Justitie evenals de richtlijnen van de Raad van de Gemeenschappen 75/117, 76/207, 79/7 en 86/378, overlevingspensioenen van de overheidssector altijd van de werkingssfeer van artikel 119 van het Verdrag hebben uitgesloten.

A.7.3. De Ministerraad komt tot het besluit dat, hoewel de juiste draagwijdte van artikel 6 van de Grondwet door supranationale normen moet worden verhelderd, het toch om inzake overlevingspensioenen geldende normen moet gaan, wat noch het geval is met het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens, noch met het gemeenschapsrecht.

A.8. In haar memorie van antwoord vestigt Nicole DELHEZ er de aandacht op dat hoewel de gerechtigde op een overlevingspensioen niet zelf dat pensioen heeft gefinancierd, het stelsel symmetrisch is : de mannen dragen af voor hun eventuele weduwen, de vrouwen voor hun eventuele weduwnaars. Nicole DELHEZ voegt daaraan toe dat mannen en vrouwen in dezelfde situatie verkeren maar dat de cumulatiebeperving praktisch enkel vrouwen treft die met verlies bijdragen tot de financiering van de overlevingspensioenen omdat namelijk zeer weinig mannen een overlevingspensioen ontvangen. Zij leidt daaruit af dat de Ministerraad weliswaar aanvoert dat de maatregel redelijk is, maar niet aantoont dat hij noodzakelijk was om een rechtmatig doel te bereiken, noch dat het aangewende middel evenredig is met het nagestreefde doel.

B.1. Artikel 40bis, §1, van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, dat het onderwerp is van de prejudiciële vraag, luidt als volgt :

"Artikel 40bis. - §1. Onverminderd de latere toepassing van het in artikel 40 bedoelde absoluut maximum, mogen de in artikel 38 bedoelde overlevingspensioenen slechts gecumuleerd worden met in datzelfde artikel bedoelde rustpensioenen ten belope van 55 pct. van de maximumwedde van de weddeschaal verbonden aan de laatste graad van de

overleden echtgenoot, die in aanmerking genomen wordt voor de berekening of voor de laatste herziening van het hoogste der overlevingspensioenen. Die maximumwedde wordt in voorkomend geval verhoogd met de bijkomende weddevoordelen die in aanmerking komen voor de berekening van dat overlevingspensioen, met uitsluiting van de vergoedingen en toelagen toegekend voor activiteiten die de beschouwde functie aanvullen of eraan verbonden zijn.

Voor de toepassing van het eerste lid worden de pensioenen, pensioenaanvullingen, renten, toelagen en andere als rust- en overlevingspensioen geldende voordelen samengeteld.

Naast de in artikel 38 bedoelde rustpensioenen wordt voor de toepassing van het eerste lid rekening gehouden met de ouderdoms- en invaliditeitspensioenen of ieder als zodanig geldend voordeel, toegekend krachtens een Belgische of een buitenlandse wetgeving of krachtens een pensioenregeling van een volkenrechtelijke instelling.

De pensioenen en renten die uitsluitend een lichamelijke schade vergoeden, komen evenwel niet in aanmerking.

De toepassing van de leden 1 tot 4 mag niet tot gevolg hebben dat het geheel van de door dit artikel bedoelde rust-en overlevingspensioenen wordt teruggebracht tot een lager bedrag dan datgene dat wordt gevormd door de in artikel 38 bedoelde overlevingspensioenen alleen of tot een bedrag van minder dan 125.000 frank per jaar. Dit bedrag, dat door de Koning kan worden verhoogd, is gekoppeld aan indexcijfer 114,20 der consumptieprijs van het Rijk en volgt de evolutie van dat indexcijfer op dezelfde wijze als de overlevingspensioenen ten laste van de Openbare Schatkist.

Indien het totale maandbedrag van het geheel van de in dit artikel bedoelde rust-en overlevingspensioenen na toepassing van de leden 1 tot 5 lager ligt dan 40.000 frank, wordt de met toepassing van die leden voortkomende vermindering slechts verricht tot het beloop van 90 percent, zonder dat het aldus verkregen nieuwe totale maandbedrag evenwel 40.000 frank mag overtreffen.

Het bedrag van 40.000 frank, dat door de Koning kan worden verhoogd, is gekoppeld aan het spilindexcijfer 135,30 en volgt de evolutie van dat indexcijfer op dezelfde wijze als een even

hoog overlevingspensioen ten laste van de Openbare Schatkist".

Het bedrag van 40.000 fr. is thans vastgesteld op 50.000 fr. krachtens het koninklijk besluit van 17 december 1990, bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad van 26 januari 1991.

TEN AANZIEN VAN ALLE AANGEVOERDE DISCRIMINATIES TE ZAMEN

B.2.1. Het overlevingspensioen is in de overheidssector ingesteld om te voorkomen dat de echtgenoot van een ambtenaar na diens overlijden voor materiële moeilijkheden komt te staan. Het wordt gefinancierd door een inhouding op de wedde van de gehuwde en ongehuwde ambtenaren, en binnen de door de wet vastgestelde grenzen toegekend aan degene die op de datum van het overlijden van zijn echtgenoot sinds ten minste één jaar gehuwd is. Gebaseerd als het is op het solidariteitsstreven, is het niet verwant met een verzekeringsovereenkomst, noch met een uitgestelde wedde: door de inhoudingen op zijn wedde verzekert de ambtenaar van een overlevingspensioen niet zijn echtgenoot, maar alle weduwen en weduwnaars van ambtenaren die, bij ontstentenis van zulk een pensioen, gevaar zouden lopen zonder middelen van bestaan te vallen.

B.2.2. Het rustpensioen is bestemd om de werknemer na het beëindigen van zijn functie een inkomen te verzekeren. Het wordt met name berekend op basis van de loopbaan van de werknemer en van de in de loop van die loopbaan verdiende bezoldigingen. In de openbare sector staat het gelijk met een uitgestelde wedde; het wordt niet gefinancierd

door inhoudingen op de wedde van de ambtenaar. In de particuliere sector wordt het met name gefinancierd uit door de werkgevers en de werknemers afgedragen bijdragen.

- B.2.3. Door het overlevingspensioen van weduwen en weduwnaars die bovendien een rustpensioen genieten te verminderen, heeft de wetgever aan de hand van een objectief criterium een onderscheid gemaakt tussen twee categorieën van pensioengerechtigden : enerzijds degenen die door hun eigen arbeid het recht hebben verworven op een rustpensioen; anderzijds zij die, omdat zij geen bezoldigde arbeid hebben verricht, geen recht hebben op zulk een pensioen. Die categorieën worden vastgesteld volgens een aan het nagestreefde doel, zoals beschreven in B.2.1., aangepast criterium.
- B.2.4. De vergelijking met degene die verscheidene rustpensioenen cumuleert is niet pertinent omdat de twee types van pensioen verschillen naar doelstelling, financieringswijze en toekenningsvoorwaarden.
- B.2.5. De vergelijking met degene die een overlevingspensioen en een rustpensioen cumuleert waarvan één ten laste valt van de particuliere sector wijst geen discriminatie aan. Immers, artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978 is krachtens het derde lid van de eerste paragraaf van toepassing op de cumulatie van een overlevingspensioen met een rustpensioen, ongeacht of dit laatste ten laste van de schatkist dan wel van een particulier fonds komt. Anderzijds voorzien de bepalingen die gelden voor de pensioenen van zowel de loontrekkenden als van de zelfstandigen in vergelijkbare

cumulatiebeperkingen als artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978. Het artikel heeft trouwens tot doel de op de pensioenen van de overheidssector toepasselijke regels te harmoniseren met die welke in de particuliere sector van kracht zijn.

- B.2.6. Weliswaar had de bestreden bepaling in 1982 enkel betrekking op weduwen en treft ze ook thans nog wat haar gevolgen betreft een groter aantal vrouwen dan mannen. Toch blijkt daaruit geen discriminatie op grond van het geslacht.

Het in B.2.1. in herinnering gebrachte solidariteitsstreven getrouw, heeft de wetgever er rekening mee gehouden dat, wanneer de weduwe van een ambtenaar zelf een winstgevende bezigheid heeft uitgeoefend, zij door de dood van haar echtgenoot niet alle middelen van bestaan verliest.

De wetgever heeft door het beperken van de cumulatie van overlevings- en rustpensioen geen discriminatie in het leven geroepen ten nadele van de weduwen, maar heeft een instituut gewijzigd dat hij eerder uitsluitend in hun voordeel had ingesteld en waardoor vooral zij in feite begunstigd blijven hoewel, sedert de inwerkingtreding van de wet van 15 mei 1984, het overlevingspensioen ook aan weduwnaars wordt toegekend.

- B.2.7. Tenslotte heeft de wetgever, door de cumulatie binnen de in artikel 40bis, §1, eerste lid, vastgestelde grenzen toe te staan en in het vijfde lid van dezelfde paragraaf een minimumbedrag vast te leggen, een mogelijk onevenredig effect van een onvoorwaardelijk cumulatieverbod kunnen voorkomen.

B.2.8. De wetgever heeft de cumulatie van een overlevings- en rustpensioen beperkt en hiermee een maatregel genomen die op een objectief en redelijk criterium berust, die verband houdt met het nagestreefde doel, niet onevenredig is met dat doel en losstaat van enige discriminatie naar kunne, ongeacht het aantal mannen of vrouwen waarop die maatregel op een bepaald moment betrekking heeft.

OM DIE REDENEN,

HET HOF,

Zegt voor recht :

Artikel 40bis van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen, in die wet ingevoegd bij artikel 2 van het koninklijk besluit nr.30 van 30 maart 1982 tot wijziging van de wetgeving betreffende de pensioenen van de overheidssector, vastgesteld op machtiging van de wet van 2 februari 1982 tot toekenning van bepaalde bijzondere machten aan de Koning, achtereenvolgens gewijzigd bij artikel 92 van de wet van 15 mei 1984 houdende de maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, bij artikel 22, 2, van het koninklijk besluit van 29 januari 1985 tot vaststelling van de toepassingsmodaliteiten van sommige bepalingen van Boek I van de wet van 15 mei 1984 houdende de maatregelen tot harmonisering in de pensioenregelingen, en bij de artikelen 51 en 52 van de programmawet van 6 juli 1989, houdt geen schending in van artikel 6 van de Grondwet.

Aldus uitgesproken in het Frans en in het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 4 juli 1991 door het Hof samengesteld uit de voorzitters I. Pétry en J. Delva en de rechters D. André, F. Debaedts, L. De Grève, K. Blanckaert, L.P. Suetens, M. Melchior, L. François en P. Martens met toepassing van artikel 56, derde lid, van voormelde bijzondere wet, rechter J. Wathelet verhinderd zijnde de uitspraak bij te wonen.

De griffier,

De voorzitter,

H. VAN DER ZWALMEN

I. PETRY